

Azok a „ragadozó” gombák . . .

A nematofág gombákról egyre több tanulmány, és vele együtt egyre több információ lát napvilágot. Ezek azok az igencsak széles körbe tartozó (több mint 200 taxon, számos törzsből) fajok, amelyek képesek megtámadni és kiegészítő nitrogén-tápanyagforrásként hasznosítani a főként szabadon élő fonálférgeket (Nematoda).

Az ilyen életformára képes gombákat a legújabb kutatások alapján már ötféle csoportba sorolják.

- * fonálféreg-csapdázó / ragadozó
- * opportunistá vagy ovidid (peteparazita)
- * endoparazita (spórákkal, tapadós konídiumokkal fertőznek meg fonálférgeket)
- * toxintermelők és speciális támadó eszközöket kifejlesztők

További érdekesség ebben a témában, hogy az óriás harmatgomba (*Stropharia rugosoannulata*) speciális - kizárólag a *Stropharia* nemzetségre jellemző - fonálféreg-csapdázó, tüskés alakú sejtjeinek (akantociták) kialakulását és fejlődésének szakaszait (a monokarióta és dikarióta vegetatív micéliumán) sikerült megfotózni /pásztázó elektronmikroszkóppal (SEM), valamint a vizsgálat előtt a mintákat fagyasztva rögzített módon, szintén elektronmikroszkóppal (CryoSEM)/ és dokumentálni.

Ilyen módszerekkel egyre jobb lehetőség lesz a táptalajok szén/nitrogén (C/N) arányának függvényében elemezni ezeknek az érdekes, speciális képződményeknek, amelyeknek a felszínén lévő lerakódások jobbra kalciumból állnak, a kialakulásukat.

A fotókon az óriás harmatgomba (*Stropharia rugosoannulata*), az akantociták kialakulásának és fejlődésének szakaszai (Bars: A–G = 5 µm; H, I = 10 µm.), a gyapjas tintagomba (*Coprinus comatus*), a gyapjas tintagombához tartozó „tüskés golyó” rajza (ami által méreganyagokkal együtt roncsolni képes a fonálférgek kutikuláját), valamint egy korábbi mikroszkópos felvételemen feltételezhetően valamelyik Nematoda faj kutikulájának maradványa, továbbá különféle nematodák fénymikroszkópos fotói láthatók.

/Források és fotók:

Ultrastructure and development of acanthocytes, specialized cells in *Stropharia rugosoannulata*, revealed by scanning electron microscopy (SEM) and cryo-SEM – MYCOLOGIA, 03 Dec 2020;

Nematophagous fungi: Far beyond the endoparasite, predator and ovicidal groups - Agriculture and Natural Resources 52 (2018) 1-8;

Növénykártevő fonálférgek visszaszorításának lehetősége nematoda-csapdázó és *Trichoderma* gombák segítségével: in vitro konfrontációs és génexpressziós vizsgálatok *Caenorhabditis elegans* modellrendszer felhasználásával - Szabó Márton, Doktori (PhD) értekezés, Szent István Egyetem Növénytudományi Doktori Iskola;

<https://nematode.unl.edu/>

